

Психологиялық жұмыстар

№12Р.Әлібекұлы атындағы жалпы білім беретін мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің ұйымдастырылған психологиялық қызметтің басты мақсаты – дамудың және оқу-тәрбие процесінің әлеуметтік жағдайын ғылыми психологиялық қамтамасыз ету, яғни білім беру процесіндегі барлық қатысушылардың денсаулығын сақтауға арналған психологиялық жағдайларды қамтамасыз ете алатын, тұлғаны дамыту мен тәрбиелеудің осы күнгі психологиялық-педагогикалық теориялары негізінде осы процесті ұйымдастыру мен құру және жүргізу. Мақсатты іске асыру барысы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі №130 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі 2021жылдың 16 қыркүйегінде бекіткен №472 бұйрығы негізінде мектеп гимназияда ұйымдастырылған психологиялық қызмет жоспар жасалынып, лауазымдық міндеттер мен істер номенклатурасы бекітілді. Мектепте ұйымдастырылған психологиялық қызмет Білім және ғылым министрі бекіткен бес бағытты қамтыды:

Психодиагностикалық бағыттар;

Консультациялық бағыттар;

Ағартушылық-профилактикалық бағыттар;

Түзету дамытушылық бағыттар;

Әлеуметтік-диспетчерлік бағыттар.

Мектепте ұйымдастырылған психологиялық қызмет бойынша 1-11 сынып оқушылары толықтай қамтылып, жүргізілген бағытқа және қажеттілігіне қарай топтық және жеке жұмыстар ұйымдастырылады. Барлық психологиялық жұмыстар баланың жас ерекшелігіне қарай жүргізіліп, хаттама жазылып, жұмыстарды есепке алу журналына тіркеледі. Психолог жұмысының негізгісі аутодеструктивті іс әрекетті жұмыстарды алдын алу бойынша топтық жұмыстар; Ағаш, Кактус, Қолтырауын әдістемелері, Аяқталмаған сөйлемдер әдістемесі, Зунгтің «Депрессияны анықтау шкаласы», Айзенгтің «Тұлғаның жеке ерекшеліктері» тесті, Мазасыздану және депрессияны анықтау шкала тесті, түрлі бағыттағы құқық бұзушылықта анықтау сауалнамасы, жеке оқушылармен «Жаңбыр астындағы адам», «Түрлі түстер», «Отбасы портреті», «Табиғатта кездеспейтін жануар бейнесі» сонымен қатар түскен сұраныс мақсатына қарай түрлі тесттер жеке алынады. Оқу процесіне қатысты баланың танымдық деңгейін анықтау және дамыту, интеллектуалды ақыл ойы мен білім білік дағдыларына «Дарынды және қабілетті оқушыларды» анықтауға диагностика жүргізіліп, нәтижесі бойынша педагогтар мен жетекшілерге әдістемелік көмектер ұсынылады. Оқушылардың ортаға бейімделуіне қатысты психологиялық жаттығулар, тренингтер жүргізіліп,

ата аналарына кеңестер ұсынылады. Мамандық тандау бойынша Климовтың «ДДЧ», Голбенің «Қызығушылық картасы» және тренингтер: «Мамандықтар әлеміне саяхат», «Мен тандаған мамандық», «Арман және кәсіптің көп түрлігіне байланысты психологиялық танымдық сабақтар ұйымдастырылады. Бітірушілермен ҰБТ-ға психологиялық дайындық жұмыстары ұдайы жүргізіледі. Оқу жылының басынан «есте сақтау заңдылықтары», «ҰБТ-ға қалай жақсы дайындалуға болады?», «Ата аналарға кеңес», «Стресті болдырмау жолдары», «Алынбайтын асу жоқ» жүргізіледі. Мектепте «сенім телефоны мен сенім жәшігі» бар, оқушыларға түсіндіру жұмыстары жыл сайын жүргізіледі. Сонымен қатар жас маман иелері мен педагогтарға да және ата аналарға психологиялық көмек пен қолдау жұмыстары, ұйымдастырылады. Алдын алу профилактикалық жұмыстар бойынша: Кибербуллинг, Буллинг, интердердтің зияны мен пайдасы, ерте жүктілік пен зорлық зомбылық алдын алу жолдары, аутодеструктивті іс әрекетті, құқық бұзушылықта болдырмау тақырыбында бейнесабақтар, презентациялар, кеңестер, бағыт бағдарлар жіберілді.

Жасалынған психологиялық бағыт нәтижесі бойынша тиісті жұмыстар жүргізіледі.

1-11 сыныптар бойынша жасалынған психологиялық жұмыстарды ЕСЕПКЕ АЛУ бойынша салыстырмалы көрсеткіш

№	Жылдар	Топтық жұмыстар	Ж е к е ж ұ м ы с т а р		
				Жеке түзету дамыту	Кенес беру
1	2021-2022 оқу жылы	28	18	30	26
2	2022-2023 оқу жылы	32	17	36	39
3	2023-2024 оқу жылы	27	6	21	33

Қыркүйек айында: аталған оқу жылдарында арналған жылдық жоспар жасалып бекітілді, соған байланысты айлық жоспар жасалды.

Психологиялық жұмыстарға арналған материалдар жинақталып, кабинет жабдықтылып реттелді. Әр буын бойынша оқушылармен жүргізілетін әдістемелер, сауалнамалар жанартылып, толықтырылды.

Оқу жылының басында мектепке тартылған оқушыларға жеке папка арналып, оған жыл бойы алынған диагностикалық және түзету – дамыту жұмыстарының нәтижесі салынып, отырады.

1. Ата – аналармен жүргізілетін жұмыстарының жылдық жоспары жасалынды.
2. Педагогтармен жүргізілетін жұмыстарының жылдық жоспары жасалынды.
3. Аутодеструктивті жағдайлар мен жасөспірімдердің аутодеструктивті мінез – құлқын анықтау және оның алдын алу жұмыстарының жылдық жоспары жасалынды.
4. Девиантты мінезді балалармен жүргізілетін жұмыстарының жылдық жоспары жасалынды.
5. Дарынды оқушылармен жүргізілетін жұмыстарының жылдық жоспары жасалынды.
6. Салауатты өмір салты жүргізілетін жұмыстарының жылдық жоспары жасалынды.
7. Оқушылармен педагогтармен жүргізілетін жұмыстарының жылдық жоспары жасалынды.
8. Ерте жүктіліктің алдын алу бойынша жылдық жоспар жасалынды.
9. «Сыр мен Сымбат» қыздар жиналысы бойынша жылдық жоспар жасалынды.
10. Зорлық-зомбылықтың алу бойынша жылдық жоспар жасалынды.
11. Құқықбұзушылықтың алдын алу бойынша жылдық жоспар жасалынды
12. «Сыр мен Сымбат» қыздар жиналысы бойынша жылдық жоспар жасалынды.
13. Үйден оқытылатын оқушыларға жылдық жоспар жасалынды.
14. «Бестерек» жобасы аясында жылдық жоспар жасалынды.
15. «Мектептерге арналған PISA» негізгі зерттеуіне психологиялық қызмет бойынша қолдау, сүйемелдеу жұмыс жоспары жасалынды. Жоспарларға сәйкес мынадай іс-шаралар жүргізілді.

Бестерек жобасы аясында жоспарға сәйкес кабинеттік және далалық зерттеулер жүргізілді. Зерттеу қорытындысы бойынша тәуекел тобының қызыл, жасыл, сары топтары анықталып, анықталған оқушылармен жеке-дара жұмыстар жүргізіліп отырды.

Ерте жүктіліктің алдын алу бойынша жоспарға сәйкес 8-11 сынып қыздарының арасында «Ерте жүктілік несімен қауіпті», «Жат қылықтың қыз тағдырына әсері», «Қазақ қызы қандай болу керек», «Ерте жастағы жүктіліктің салдары» т.б тақырыптар бойынша түрлі жиналыс, тренинг, кеңес, баяндамалар, видеобейне, сауалнама, шағын лекция түрінде өткізіліп тұрылды.

Ата – аналармен жүргізілетін жұмыстарының жылдық жоспары бойынша ата-аналар жиналысында «Баланың басты ұстазы-ата-ана», «Менің балам қандай?» «Ата-ананың алақаны-балаға айдынды қоныс» т.б тақырыптарда баяндама, кеңес, ұсыныс, тренингтер өткізілді. Ата-аналарға балаларынан алынған тест нәтижелерімен таныстырылды.

Педагогтармен жүргізілетін жұмыстарының жылдық жоспары бойынша «Көңілі көтеріңкі ұстаздың, еңбегі де жемісті», «Мен және менің ұжымым», «Жұбымыз жарасқан әріптестерміз» атты тренингтер жүргізілді.

Аутодеструктивті мінез-құлықтың, зорлық-зомбылықтың,

құқықбұзшылықтың алдын алу бойынша жұмыстар

«Мен өмірді сүйемін», «Зорлық зомбылықсыз-Қазақстан», «Зорлық-зомбылыққа қарсымын» «Менің құқықтарым мен міндеттерім» «құқықты» т.б баяндама, тренингтер, сауалнамалар, бейнероликтер арқылы түсіндіріліп отырылды.

Мектеп оқушыларының арасында таным процестерін анықтау және дамыту мақсатында **бастауыш сыныптар арасында** «Керн-Йерсак», «Мюстенберг», «Бурдон», «Не артық», «Ертегі айтып берші», «Графикалық тест», «Менің отбасым» т.б әдістемелер, тест, эссе, тренингтер жүргізілді. Үлгерімі жоғары және төмен оқушылар анықталып жеке-дара жұмыстар жүргізілуде.

5-11 сыныптар арасында түрлі тақырыптарға «5-сынып дегеніміз не?», «Сандар қатары», «Мұғалім оқушы көзімен», «Филипп тесті», «Үй. Ағаш. Адам», «Мен таңдаған мамандық» т.б тақырыптарда тест, сауалнама, тренингтер жүргізілді.

Тест нәтижесі өңделіп, сынып жетекшілерімен таныстырылды.

Мүмкіндігі шектеулі оқушылармен аталған оқу жылындағы жоспарға сай түзету-дамыту сабақтары жүйелі жүргізіліп отырылды. Үйлеріне рейд жасалып, арнайы мінездемелер жасалды.

«Мектептерге арналған PISA» негізгі зерттеуіне психологиялық қызмет бойынша қолдау, сүйемелдеу жұмыс жоспарына сәйкес, оқушыларға өз білімінде жаңа мәнмәтіндерді іскерлікпен қолдана алуына жағымды психологиялық қарым-қатынас орнатуына және де ата-аналарға, мұғалімдерге психологиялық қолдау көрсету, оқушылардың өзін-өзі реттеу дағдыларын қалыптастыру, өзін-өзі бақылау, стреске қарсы

тұруға байланысты қабілеттерін дамыту,өзі-өзіне сенімін арттыру барысында жұмыстар жүргізілді.

Мақсаты: 15жас3ай-16жас2ай аралығындағы оқушылардың сынақ барысында білім деңгейін анықтауда психологиялық, эмоционалдық тұрақтылығын қалыптастыру,өзіне сенімділіктерін арттыру, танымдық қабілеттерін дамытуға ықпал ету.

Міндеттері: 1. Диагностикалық сауалнамалар алу.
2. Психологиялық көмек ретінде тренингтер жүргізу.
3. Психологиялық жеке кеңестер беру.

Күтілетін нәтиже: Зерттеу барысында оқушыларды қобалжымай, өзіне сенімді болуын қамтамасыз ету.

Педогог-психолог:

Т.Ахиллов.